

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

FORENZNÁ VEDA VO VEDECKEJ CUKRÁRNI

(02.03.2012; Rozhlasová stanica Slovensko; Dobry deň, Slovensko; 10.44; 2,5 min.; Mária BABINSKÁ)

Martina KARDOŠOVÁ, moderátorka: "Viete prečo sa v súčasnosti veľkej obľube tešia kriminálne seriály? Na túto otázku je asi len ťažko odpovedať, ale niečo nás tam predsa len láka. Pri chytaní zločincov pomáhajú detektívom a kriminalistom skvelí forenzní vedci. Tí dokonca z malého kúska kože, vlasu, alebo slín dokážu určiť, kto bol páchatelom zločinu a my v tomto smere radi špekulujeme, ale filmy a seriály nám často ukazujú rôzne fantastické metódy, ktoré nemajú nič spoločné so skutočnou prácou expertov. Čo všetko sa teda dá odhaliť a dokázať dostupnými vedecko-technickými a molekulárnymi metódami? Na tieto otázky v spomínanej cukrárni v **Centre vedecko-technických informácií** odpovedala Barbara SVIEŽENÁ z Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru Slovenskej republiky. Na tejto prednáške bola aj Mária BABINSKÁ a teraz vám na Rádiu Slovensko ponúkame ukážku - aké otázky kládli študenti stredných škôl spomínanej expertke?"

Študenti: "Ja mám otázku keď niekoho zabijem, tečie z neho krv. Či je lepšie (...) alebo ju nechať zdegradovať, aby som zabránil určeniu DNA (...)."

Mária BABINSKÁ, redaktorka: "Čo si myslíte o kriminalistike?"

Študenti: "Myslím si, že kriminalistika je veľmi dobrá vec, určite pomáha veľmi vyšetrovať. Hlavne, keď teraz poslednú dobu je veľmi veľa tých zločinov."

M. BABINSKÁ: "Viete si predstaviť, že by ste raz pracovali v tejto oblasti?"

Študenti: "Keď som bola mladšia, aj som o tom uvažovala, ale že by som bola skôr tá advokátka, ale teraz som sa dala skôr na tú medicínsku dráhu, ale tiež som uvažovala o patológii a súdnom lekárstve, ale neviem ešte."

M. BABINSKÁ: "Ako vás tu zaujala táto prednáška o kriminalistike?"

Študenti: "Najviac ma asi zaujali všetky možné spôsoby ako teda zistiť, že sú tam tie odtlačky prstov, potom sú tam aj vlasy, aj všetko možné." "Bolo to poučné a najviac nás prekvapila najmä tá história, ako jeden ujo zisťoval z kosákov po otcu človeka, ktorý spáchal vlastne trestný čin. A potom ako sa to postupne prelínalo až do súčasnosti."

M. BABINSKÁ: "Vidíte aj nejaké nedostatky kriminalistiky?"

Študenti: "Ako pani doktorka hovorila, sme na úrovni európskej. Teda asi dosť vysokej, ale aby sme to dali na pravú mieru, bolo by lepšie, keby sme ju nepotrebovali."

M. BABINSKÁ: "Barbara SVIEŽENÁ je expertka Kriminalistického a expertízneho ústavu. Pracuje na oddelení biológie a genetickej analýzy."

Barbara SVIEŽENÁ: "Slovo forenzný pochádza ešte z latinského slova fórum a v podstate fórum bolo v stredovekom Ríme miestom, kde sa prejednávali obchodné a právne záležitosti pred fórom, to znamená pred publikom. Z toho sa odvodili aj forenzné vedy, to znamená vedy pre služby fóra, respektíve súdu a doslova to znamená to, že akýkoľvek vedný odbor môže slúžiť na to, aby podal relevantný a definitívny záver, ktorý je obhájiteľný pred súdom pri riešení trestného činu."

M. BABINSKÁ: "Aké sú vôbec formy identifikácie páchatel'a?"

B. SVIEŽENÁ: "Individuálna identifikácia je vlastne stotožnenie stopy, markanty a osoby. Bud' na základe

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

odtlačku ako daktyloskopia, alebo na základe DNA profilu, teda biológia alebo genetická analýza. Individuálna identifikácia už vecí alebo látok, to je predmetom zase skúmania na iných odboroch kriminalistiky. Napríklad ak si zoberieme identifikáciu drogy alebo identifikáciu nábojov, ktoré boli vystrelené z určitej zbrane."

M. BABINSKÁ: "Možno skonštatovať, že každý jeden z nás je jedinečný a teda aj ten náš DNA profil je jedinečný. Druhá vec je, že zatiaľ ešte veda nedokázala identifikovať, alebo rozlíšiť jednovaječné dvojčatá."

B. SVIEŽENÁ: "V oblasti identifikácie jednovaječných dvojčiat jednoznačne vedie daktyloskopia v zmysle, že jednovaječné dvojčatá majú odtlačky prstov odlišné na rozdiel od ich DNA profilov alebo genetického materiálu, pretože jednovaječné dvojčatá majú genetický materiál identický a tým pádom genetickými metódami je nerozlíšiteľný. Už v súčasných forenzných vedách, samozrejme zatiaľ ešte len na univerzitách sú vyvíjané metodiky na genetické rozlíšenie jednovaječných dvojčiat a to už na ešte hlbšej úrovni, na akej pracujeme my, lebo my pracujeme s mikrosatelitmi a tam už sa pracuje s (...) jednotlivých nukleotidov, takzvanými SNT a ďalšími markantami, ktorými určite budeme v budúcnosti schopní aj my takéto analýzy určiť, zistiť a ten rozlíšiť."

M. KARDOŠOVÁ: "Povedala Barbara SVIEŽENÁ z Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru a vo Vedeckej cukrárni odpovedala nielen na naše otázky, ale najmä na otázky študentské."

**Publikované z monitoringu STORIN, s. r. o. (prepis vysielania)
(VF)**